

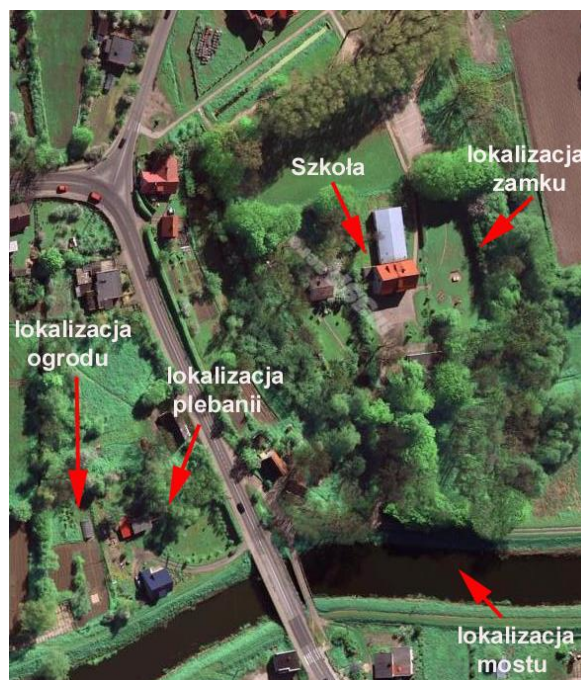
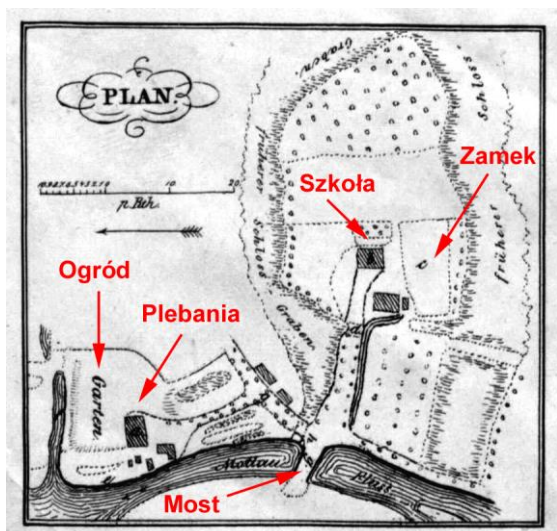
HISTORIA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W WIŚLINIE

W 1425 roku miejscowość Wiślina została przekazana przez Wielkiego Mistrza Zakonu Najświętszej Maryi Panny burmistrzowi Gdańska Gerardowi von der Becke. W akcie nadania jest wzmianka o istnieniu parafii. Analogicznie do innych parafii pomorskich można stwierdzić, że mogła istnieć też szkółka przy plebanii do której uczęszczały dzieci z Wiśliny, Mokrego Dworu i Krępca. Nauczycielem był prawdopodobnie organista lub ksiądz proboszcz.

W połowie XIX wieku, na pozostałościach po dawnym majątku szlacheckim rodziny Schwartzwaldów, powstał budynek w którym uruchomiono szkołę rzemieślniczą. Była ona prowadzona przez fundację o nazwie Prowincjonalny Instytut Szkolny i Wychowawczy im. Conradowego. W 1844 roku rozebrano ruiny zamku i zabudowań gospodarskich a na ich miejscu zbudowano budynek, który służy szkole do dziś. Jest to najstarsza część obecnego obiektu, w której mieści się administracja.

W 1859 roku Wiślinę odwiedził dr Friedrich Strehlke, dyrektor szkoły miejskiej wyższego stopnia przy kościele pw. Św. Piotra i Pawła w Gdańsku. Opisał on swoją wyprawę, którą odbył z dwoma synami w książce „Z okolic Gdańska”. Tam umieścił bardzo ciekawe ilustracje w formie tablic litograficznych m. in. plan terenu z zachowaniem skali. A tak pisał w swojej relacji: „... tutaj przypomniała sobie napotkana dziewczynka, że około 1000 kroków poza rzeką stoi szkoła z napisem: „Jerzy Forster urodził się w Mokrym Dworze”. Nieco dalej napotkał nas tutejszy nauczyciel i wskazał na rozległe pole dojrzałego jęczmienia gdzie stał zamek z kaplicą (rozebrany w 1844 r.). ...”.

Według Słownika Geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich w 1868 roku do placówki jako szkoły powszechnej uczęszczało 103 dzieci. Jedynym okresem przerwy w funkcjonowaniu szkoły był czas działań wojennych wiosną 1945 roku.

Ponownie wznowiono działalność szkoły już w 1946 roku, a jej pierwszą powojenną kierowniczką była pani Jadwiga Brauierowa. Szkoła funkcjonowała w systemie siedmioklasowym a wieczorami prowadzono kursy dla dorosłych nie umiejących czytać i pisać po polsku.

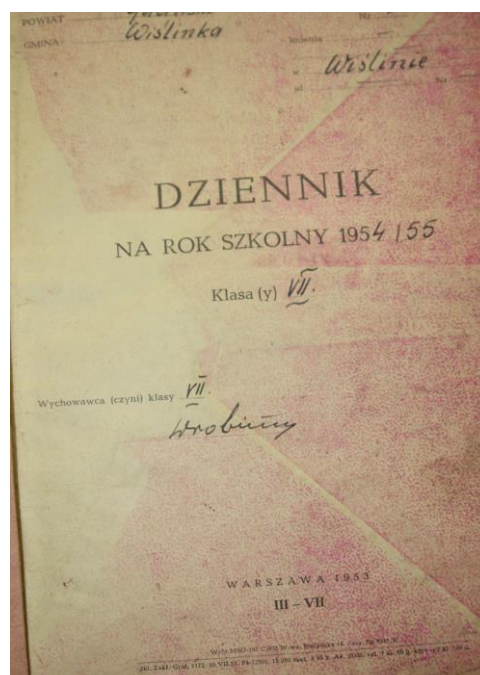
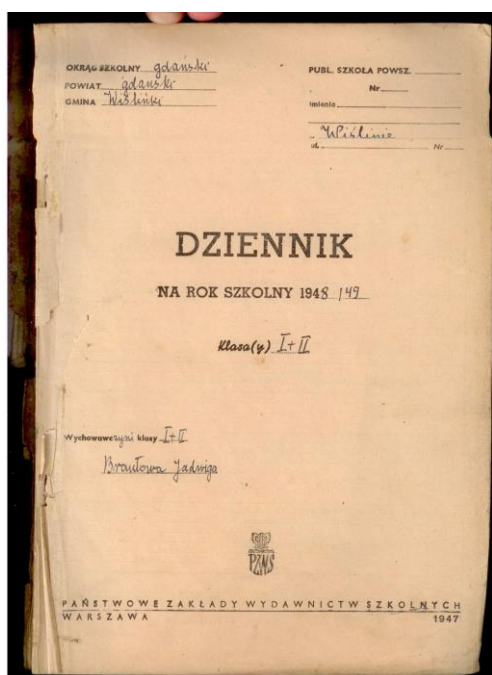
W 1977 roku w wyniku zmian organizacyjnych w pomorskiej oświacie, a w szczególności w związku z oddaniem do użytku nowego budynku szkoły w Przejazdowie, w Wiślinie uczono tylko w klasach 0 – IV. Starsze roczniki uczniów chodziły do wspomnianej szkoły w Przejazdowie. Od 1989 roku po kolejnej reorganizacji, placówka funkcjonuje w pełnym wymiarze klas.

Lista Dyrektorów (Kierowników) Szkoły Podstawowej w Wiślinie

Lp.	Nazwisko dyrektora (kierownika) szkoły	Kadencja w latach	Ilość lat
1.	Jadwiga Brauierowa	1946 - 1950	4
2.	Bolesław Drobiazgiewicz	1950 - 1959	9
3.	Bolesław Gliński	1959 - 1960	1
4.	Klemens Derkowski	1960 - 1983	23
5.	Jadwiga Skrodiuk	1983 - 1984	1
6.	Bożena Gnacy	1984 - 1986	2
7.	Apolonia Drabiuk	1986 - 1987	1
8.	Danuta Wyroślak	1987 - 1992	5
9.	E. Kawczyńska	1992 - 1993	1
10.	Alicja Boruc	1993 - 1998	5
11.	Beata Milcewicz	1998 - 2002	4
12.	Marek Schroeder	2002 - 2003	1
13.	Piotr Kaliński	2003 - 2008	5
14.	Joanna Zarówna	2008 - obecnie	12

Dzięki zachowanym z tego okresu dziennikom szkolnym i innej dokumentacji można wymienić nazwiska niektórych nauczycieli pracujących w tej placówce. Byli to między innymi: Maria Lisiecka, Jerzy Pobratyn, Józef Zych, Bolesław Gliński, Stanisława Krzewińska, Aniela Gul, Henryk Elwart, Zofia Śledź (Kornacka), Halina Narożnik, Maria Derkowska, Jadwiga Skrodiuk, Lidia Osuch.

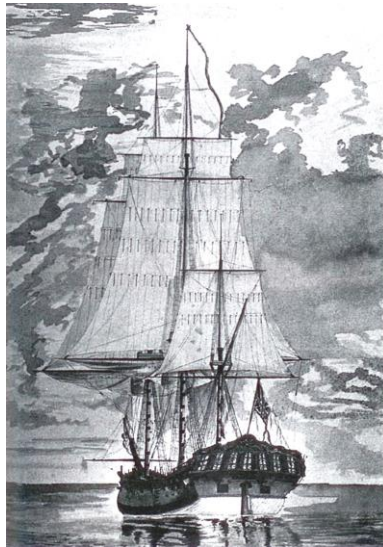
SŁAWNI LUDZIE ZWIĄZANI Z MIEJSCEM, W KTÓRYM ZNAJDUJE SIĘ SZKOŁA PODSTAWOWA W WIŚLINIE

Karol Fryderyk Conradi

Urodził się 25 czerwca 1742 w Gdańsku i zmarł 12 lipca 1798. Pochodził z rodziny od pokoleń związanej z Gdańskiem. Jego pradziad Izrael był światłym lekarzem i za namową Jana Heweliusza stosował pioniersko krioterapię czyli leczenie schorzeń niskimi temperaturami. Dziadek major Gotfried Conradi był komendantem Twierdzy Wisłoujście. Jego ojcem był jeden z ostatnich przedrozbiorowych burmistrzów Gdańska - Eduard Friedrich von Conradi, a matką Anna Elżbieta z domu Schwartzwald, córka burmistrza Johanna Carla Schwartzwalda. Jednocześnie była jedyną dziedziczką rodzinnego majątku. Karol Fryderyk w młodości podróżował po Europie zachodniej, gdzie studiował i odbywał praktykę kupiecką. Tam zapoznał się z liberalnymi ideami oświeceniowymi. Był powiązany z wolnomularstwem. Król Polski Stanisław August Poniatowski nadał mu tytuł szambelana. Po powrocie do Gdańska otrzymał od Rady Miasta zadanie zreformowania szkolnictwa. Poświęcił się temu zadaniu, wprowadzając nowoczesne jak na tamte czasy metody edukacji, wprowadził do szkół języki nowożytne w tym również polski. Po śmierci matki (1786) Karol Fryderyk stał się dziedzicem znacznych dóbr ziemskich położonych na Żuławach Gdańskich i wysoczyźnie gdańskiej, w tym wsi Mokry Dwór, Dziewięć Włók, Wiślina. Ponieważ nie ożenił się i nie miał spadkobierców, pod wpływem idei filantropijnych postanowił przeznaczyć swój majątek na utworzenie szkoły wraz z zakładem wychowawczym. Testament zawierający taką wolę został spisany 28 listopada 1794. Karol Fryderyk Conradi zmarł cztery lata później w wieku 56 lat. Tuż przed śmiercią, 30 maja 1798 roku, Król Prus Fryderyk Wilhelm III, doceniając zasługi i ogrom pracy w dziedzinie edukacji, nadał mu tytuł barona. Po śmierci jego ciało złożono do grobu babki, Korduli Konstancji Hein, w Kościele Mariackim w Gdańsku, gdzie do dziś istnieje upamiętniająca go płyta nagrobna. W myśl testamentu, została założona fundacja o nazwie Prowincjonalny Instytut Szkolny i Wychowawczy im. Conradiego. Za fundusze uzyskane ze spadku po fundatorze utworzono szkołę z internatem w Jankowie oraz dwie placówki szkolne: w Mokrym Dworze – tu gdzie obecnie znajduje się Szkoła Podstawowa w Wiślinie – szkołę rzemieślniczą i w Borkowie - szkołę rolniczą.

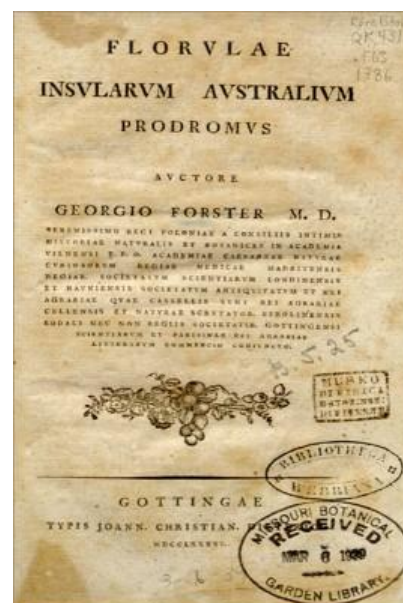
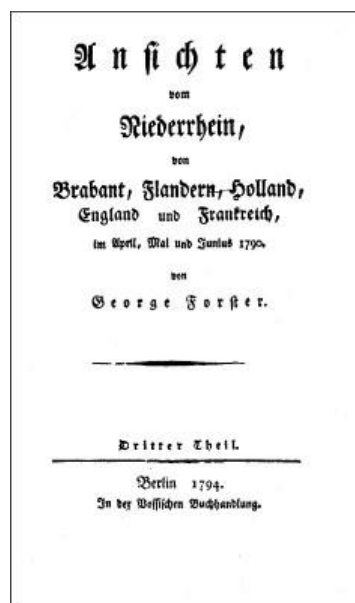
Jerzy Adam Forster

Urodził się 26 listopada 1754 roku w Mokrym Dworze, w miejscu gdzie obecnie znajduje się Szkoła Podstawowa w Wiślinie. Był najstarszym dzieckiem Johanna Reinholda Forstera oraz jego żony Justyny Elisabeth, z domu Nicolai. Miał dwóch braci i cztery siostry. Rodzice Georga byli z pochodzenia Szkotami, ojciec był naturalistą, naukowcem i kalwińskim pastorem w Mokrym Dworze, który przybył w to miejsce w 1753 roku. Był przyjacielem Karola Fryderyka von Conradi, którego znał w czasach studenckich. Matka była córką burmistrza Kwidzyna, gdzie poznała swojego męża jak uczęszczał tam do szkoły łacińskiej i mieszkał u rodziny Nicolai. W roku 1765 na zlecenie carycy Katarzyny II, ojciec z dziesięcioletnim Jerzym odbyli podróż badawczą mającą na celu zbadanie sytuacji kolonii niemieckiej nad Wołgą. Wyprawa dotarła do stepów Kirgizji nad dolną Wołgę. Raport z wyprawy nie został przyjęty przez carycę. Forsterowie z przyczyn ekonomicznych musieli opuścić rodzinną miejscowość i wyemigrowali w 1766 roku do Anglii. Jerzy poszedł w ślady ojca i został przyrodnikiem, etnologiem i podróżnikiem. Razem z ojcem był członkiem wielu podróży w tym drugiej (najdłuższej) ekspedycji sławnego odkrywcy Jamesa Cooka.

Statek „Resolution” na którym płynęli Forsterowie podczas wyprawy z Jamesem Cookiem.

Po wspomnianej wyprawie rozpoczął pracę dydaktyczną i literacką. W 1778 roku został profesorem historii naturalnej w Collegium Carolinum w Kassel. Tam poznał swoją żonę Teresę Heyne. W 1784 roku na prośbę Komisji Edukacji Narodowej objął katedrę historii naturalnej Uniwersytetu Wileńskiego. Jednak z powodu braku funduszy i zrozumienia kadry dydaktycznej uczelni, jego ambicje stworzenia centrum badawczego historii nowożytnej, czuł się tam niedoceniony. Propozycja złożona przez Carycę Katarzynę objęcia posady na Uniwersytecie w Petersburgu doprowadziło do konfliktu z Jędrzejem Śniadeckim. Po tej fali nieporozumień ostatecznie opuścił Polskę. Osiedlił się w Moguncji. Należał do założycieli klubu jakobinów w Moguncji. Zmarł (na zapalenie płuc) w Paryżu 10 stycznia 1794 roku, w wieku 39 lat, jako zagorzały zwolennik Rewolucji Francuskiej. Pozostawił po sobie wiele dzieł literackich, gdzie w sposób nowatorski jak na swoje czasy opisywał podróże, spotkane grupy miejscowej ludności i ich kulturę, religię i obyczaje. Został prekursorem nowoczesnej literatury podróżniczej.

Publikacje Jerzego Forstera

Do końca życia, gdy zabrakło na mapach świata Polski, czuł się obywatelem świata i pisał o sobie: „.... urodziłem się na ziemi polskiej o mile od Gdańska i opuściłem tę ziemię rodzinną, gdy przeszła pod panowanie pruskie...”.

Daniel Ernest Jablonski

Urodzony 26 listopada 1660 roku w Mokrym Dworze, na plebanii stanowiącej część zabudowań majątku szlacheckiego. Przodkowie Jablonskiego wywodzili się z nurtu braci czeskich. Był to ruch społeczno - religijny zainicjowany w 1457 r. przez Petra Chelcickiego z Taboru i Jerzego z Podiebrodu, będący kontynuacją radykalnego husytyzmu. Bracia czescy propagowali życie surowe, kult pracy i ubóstwo.

W okresie wojny 30-letniej (1618 - 1648) ich działalność została zakazana a ich przywódcy z seniorem Janem Amosem Komenskym na czele, udali się wówczas na emigrację m.in. do polskich Prus Królewskich. Z czasem bracia przyłączyli się do ewangelików reformowanych, czyli kalwinów. Ruch ten wywodził się z reformacji w Szwajcarii, której działaczem był Huldrych Zwingli. Ostateczną postać nadał mu Jan Kalwin.

W 1657 roku kaznodzieją kalwińskim w Mokrym Dworze został Petr Figulus. Jego nazwisko z czasów prześladowań braci czeskich było kryptonimem, znaczącym po łacinie tyle co „garncarz”. Naprawdę nazywał się Jablonsky, od miejscowości Jablonne, gdzie się urodził. Był on przybranym synem i współpracownikiem znanego pedagoga i filozofa Jana Amosa Komenskiego a później jego zięciem.

Jego żoną w 1649 roku została córka Jana Komenskiego Elżbieta. 26 listopada 1660 roku Elżbieta urodziła w Mokrym Dworze syna Daniela Ernesta. Stał się on później duchownym protestanckim, seniorem Jednoty Braci Czeskich, wybitnym intelektualistą i działaczem religijnym. W latach 1677 - 1680 studiował teologię, filozofię i języki bliskowschodnie we Frankfurcie nad Odrą i w Oksfordzie. W roku 1685 przybrał nazwisko rodowe Daniel Ernest Jablonski. W latach 1686 -1691 był rektorem gimnazjum protestanckiego w Lesznie Wielkopolskim, które było w wieku XVI do XVII ważnym ośrodkiem reformacji. Tu wcześniej w latach 1628 -1641 profesorem był jego dziadek Jan Amon Komeński, który potem mieszkał i wykładał 6 lat filozofię w gimnazjum elbląskim (1642 - 1648).

Daniel Jablonski w roku 1707 podczas Wojny Północnej opuścił Leszno i na stałe przeprowadził się do Berlina. Od roku 1691 związany był z dworem elektora brandenburskiego Fryderyka III Hohenzollerna. Był autorem licznych prac religijnych i politycznych. Z filozofem i matematykiem Gottfriedem Leibnitzem był współzałożycielem w roku 1770 Pruskiej Akademii Nauk w Berlinie.

Prawie 50 lat (1693-1741) piastował urząd kaznodziejski na dworze w Berlinie. Podczas ceremonii wstąpienia na tron Frederyka Wielkiego wygłosił w czasie uroczystej mszy kazanie. Zmarł w Berlinie w roku 1741.

Opracowano na podstawie: książki Jerzego Pawła Kornackiego „Wiślina. Zarys dziejów” (Agni 2010 r.), oraz opracowania Tadeusza Tesmera „Sławni ludzie z naszych wsi Żuław Gdańskich” (zbiory własne).

Opracowała: Gabriela Rutkowska -Kornacka